

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, September 7, 1979

Nr. 208

SEKR. VANCE IŠPEJO RUSUS DĖL KUBOS

RUOŠIASI MADRIDO KONFERENCIJAI

Helsinkio komisijos pirmininkas kongresmanas Dante B. Fascell (dem., FL.) Atstovų Rūmuose pasakytoje kalboje priminė komunistinių valstybių nusikaltimus lauant Helsinkio susitarime nustatytus laisvės dėsnius ir pažymėjo, kad artėjant Madrido konferencijai jo komisija seks visus tuos laukumus, ypač nusikaltimus prieš žmogaus teises.

DIDIEJI ŽYDŲ RŪPESČIAI

ALTai taip pat atsiuntė raštą ir Chicago žydų atstovas David G. Roth, pažymėdamas, kad nauji prievartos veiksmai tik tesia atminimą nacių, kurie buvo visur priešai žmonių, gyvenančių pagal įstatymus. Gale rašto pažymi: "Jeigu yra kas, ko mūsų tautos istorija moko, tai neapykanta priešpauddai, pagarbą įstatymui, atsidavimas žmogaus teisėms, laisvei ir vertinimui".

KODEL TYLIMA DĖL NUSIKALTIMŲ PRIEŠ LIETUVIUS?

Spaudoje pasirodžius informacijoms, kad Walter Rockler vadovaujama komisija ieškos su nacių kolaboravusių karo nusikaltėlių, Amerikos Lietuvių Tarybos informacijos vedėjas pasiuntė jam raštą, primindamas, kodėl ieškoma tik nusikaltusių prieš žydus, kodėl užmiršami nusikaltusieji prieš lietuvių ir kitas Pabaltijos valstybes. Kodėl užmiršami kolaborantai su bolševikais, atlikusieji lygiai žiaurūs ir baisūs nusikaltimus prieš lietuvių, estų, latvių?

RAŠTAS VALSTYBĖS DEPARTAMENTUI

Bendras Amerikiečių Pabaltiečių komitetas Washingtono pasiuntė raštą Valstybės sekretoriui Cyrus R. Vance dekodamas, kad atmetė Sovietų Sąjungos kvietimą dalyvauti sebetojais Sovietų manevrų Lietuvoje. Komitetas pažymi, kad tai buvo geras pavyzdys, rodąs kaip JAV nepripažįsta Pabaltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Iš lietuvių šį raštą pasirašė dr. J. Genys, ALTos įgaliotinis Washingtono.

IŠ TĖVYNĖS IŠBLOKŲ TUJŲ ATSIMINIMAI

Jau atiduota spaudai knyga "Bėgome nuo teroro", kur 40 autorių pasakoja kodėl ir kaip turėjo pasitraukti iš Lietuvos. Knygą paruošė kun. J. Prunskis, leidžia Vytauto Didžiojo šaulių Rinktinė.

PRIMINĖ MASKVOS SUTARTĮ SU NACIAIS

KALENDORELIS

Rugsėjo 7: Regina, Augustalis, Rėda, Drungė, Vaišvila, Barintas.

Saulė teka 6:21, leidžiasi 7:16. Oras šiltas, vėjluotas.

Bendras Amerikiečių Pabaltiečių Komitetas visiems JAV senatoriams ir Atstovų Rūmų nariams išsiuntinėjo memorandumą, primindamas, kad prieš 40 metų, 1939 m. rugpj. 23 d., buvo pasirašyta Molotovo-Ribentropo sutartis, pagal kurią Maskva su nacių pritarimu galėjo okupuoti Lietuvą, Latviją ir Estiją. Nacių užmačios atmetos, o kada bus atitaisyti Maskvos padaryta skriauda?

TRANSLIACIJOS Į LIETUVĄ

Kongresmanas E. Derwinski stipriai parėmė, kad Valstybės departamento samatoje būtų pravesta papildoma 3 mil. dol. suma, ryšium su dolerio kurso kritimu, radijo Free Europe ir Radio Liberty paramai. Tas radijas siūnčia į Sovietų Sąjungą informacijas 15 kalbų.

(ALTos informacija)

Neskyrė užstatą teroristui

CHICAGO, Ill. — Devyniolikos metų Jordanijos arabas Ziad Abu Ein prašė teisėją paskirti jam užstatą ir išleisti iš kalėjimo, bet teisėjas atsisakė tai daryti. Abu Ein sulaukęs už bombų metimą Izraelyje ir nužudymą kelių žmonių. Jis padėjo bombą kurortiniame Tiberias mieste. Ten du žuvo ir 36 žmonės buvo sužeisti.

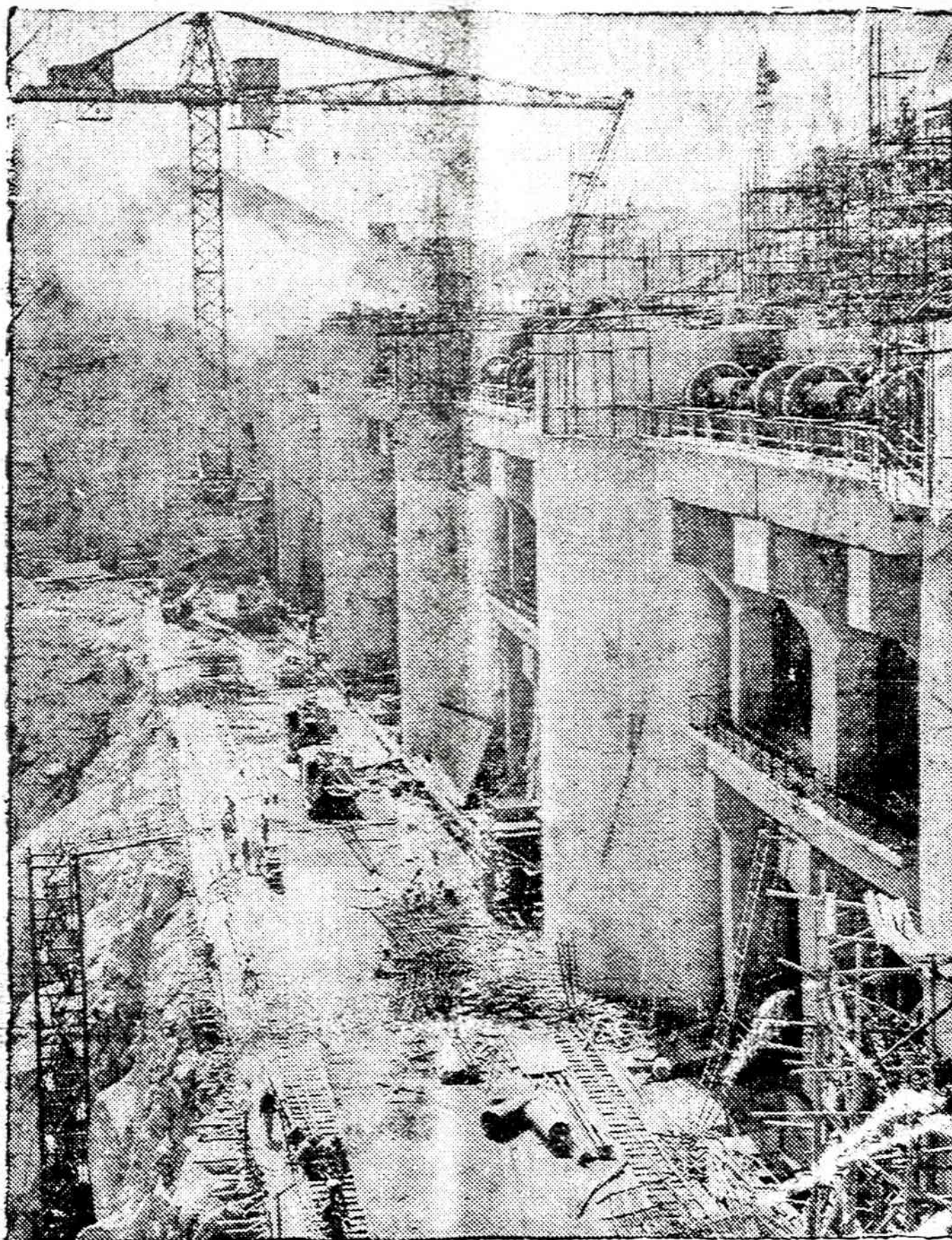
Teroristas Abu Ein pajėgė išvykti iš Izraelio, pasiekti Ameriką ir apsigyventi Chicago šiaurinėje dalyje pas savo gimnaitę. Jį suėmė FBI agentai, kai gavo žinią, kad jis dalyvavo teroro veiksmuose Izraelyje. Izraelio vyriausybė prašo grąžinti Abu Ein į Izraelį, kur jis bus teisiamas už ramių gyvenimą žudymą.

Ziad Abu Ein advokatai norėjo teismo užstatą, kad jis galėtų būti laisvas, bet dabar jis laikomas centriname Cook apskrityje kalėjime. Teisėjas advokatų prašymą atmetė.

Kaip sekasi Rodezijai?

SALISBURY. — Dabar dvi- vardu Zimbabvė-Rodezija praeitą antradienį paskelbė, kad karo stovis pratęsiamas ir įvedamas visose vietovėse, kur juodžiai gyvena, paliekant baltųjų farmas nepaliekamas. Abiem Rodezijos didmiesčiams Salisbury ir Bulavayo ir keletui miestukų baltųjų žemdirbių zonoje, karo stovis netaikomas. Karo stovio proklamaciją pasirašė Zimbabvės-Rodezijos prezidentas Josiah Gumedė ir ministras pirmininkas Abel T. Muzorewa.

Havanos konferencijoje Tito kalba nepadarė įtakos į suvažiavusių atstovus.

Rusai pastatė Egiptui Asvano užtvanką, bet niekais pavertė visą Nilo žemumą. Prezidentas Sadatas susirūpinęs teiraujasi pas Izraelitų, ar nėra būdo šią nelaimę atitaisyti.

KURDŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS KOVA PERMESTA Į TURKIJĄ

TURKIJOS KURDAI REIKALAUJA LAISVĖS IRANO KURDAMS

ANKARA, Turkija. — Pranešimai iš pasienio sako, kad Irano kurdų kova dėl nepriklausomybės Irane persimetė į Turkiją. Visame Irano pasienyje, apgyventame kurdų, paskelbtas karo stovis. Pasienio zonos tvarką palaiko pats kariuomenės štabo viršininkas. Turkų vyriausybė nenorėjo leisti Irano kurdams peržengti Turkiją savo susirūpinimo, bet nepajėgė.

Kurdų nepriklausomybės klausimas palietė visus Turkijos kurdus. Nežiūrint karo stovio, Turkijoje įvyko kelios žudynės, surištos su Irano kurdų nepriklausomybės reikalavimais. Turkų karo komendantas leido Turkijos kurdams pasisakyti už Irano kurdų nepriklausomybę. Atrodė, kad turkų karo vadovybė yra susitarusi su savo kurdais Irano kurdų reikalu. Turkai nenori, kad kurdų nepriklausomybės šauksmas persimetų per sieną, bet jie leido pasmerkti žiaurų mūlo Chomeinio elgesį su Irano kurdų vadais ir žiauriais belaisvių žudynės.

Turkijos kurdams leista priartėti persekiojamų Irano kurdų reikalavimams ir leidžia pritariti Irano kurdų nepriklausomybės balsui.

Kurdų klausimas dar labiau susilpnino Bulent Ecevit vyriausybę turės eiti prie naujų rinkimų.

Haifoje derybos eina tvarkingai

HAIFA, Izraelis. — Izraelio premjeras Begin ir Egipto prezidentas Sadat dvi dienas tarėsi įvairiais abiejų valstybių reikalais ir aptarė daug abiem valstybėms svarbių klausimų, sako spaudai paruoštas oficialus pranešimas.

Daugelį nustebino žinia, kad abi valstybės sutarė dėl bendro patruliavimo Sinajaus pusiasalyje. Be to, Izraelio premjeras sutiko perleisti Egiptui Sinajaus kalną anksčiau, negu taikos sutartyje buvo pažymėta. Egipto prezidentas nesitikiėjo, kad Beginas padarytų tokia nuolaidą.

Be to, ir tokių klausimų, dėl kurių valstybių vadai nepajėgė susitarti. Tai Palestinos klausimas. Sadatas yra įsitikinęs, kad Beginas sutarė, kad Egiptas priims taiką su Izraeliu.

Be to, ir tokių klausimų, dėl kurių valstybių vadai nepajėgė susitarti. Tai Palestinos klausimas. Sadatas yra įsitikinęs, kad Beginas sutarė, kad Egiptas priims taiką su Izraeliu.

Premjeras Ecevit atstatė tvarką ir apmėnė mūlas, bet tuo tarpu turkų policijai dar nepavyko suvaldyti labai žiaurių teroristų, žudančių valstybės pareigūnus ir mūlų priešus. Manoma, kad dabartinė vyriausybė turės eiti prie naujų rinkimų.

NEBUS STRATEGINĖS SUTARTIES, JEI RUSAI NEIŠVAŽIUOS IŠ KUBOS

KARUI PARUOSTA SOVIETŲ BRIGADA PRIVALO IŠVAŽIUOTI IŠ KUBOS

WASHINGTON, D.C. — Karui paruoštų sovietų karo jėgų laikymas Kuboje gali labai smarkiai pakenkti Sovietų Sąjungos ir JAV santykiams. — Kongreso komitetui pareiškė Cyrus R. Vance, Valstybės departamento sekretorius.

Pracitą savaitę sekretorius C. Vance pirmas išpejo sovietų ambasada Washingtono, kad sovietų karo jėgų iškėlimas Kuboje kelia nerimą Amerikos vyriausybės ir visuomenės sluoksniuose. Valstybės departamente įteiktoje notoje Valstybės departamento reikalavo paaiškinti, kuriais sumetimais sovietų valdžia permetė į Kubos teritoriją 3.000 kovai paruoštų karių.

Jeigu sovietų karo jėgos nebus atšauktos iš Kubos, tai Senatas jokių būdu nepatvirtins sovietų valdžios aptartos strateginių atomo ginklų apribojimo sutarties. — Senato komitetui pareiškė užsienio komiteto narys sen. Frank Church. — Karui paruoštos sovietų karių brigados netikėtas, neaptartas ir slaptas perkėlimas į Kubą privertė kiekvieną Kongreso narį dar kartą apgalvoti apie sovietų intencijas.

Ar sovietų kariai, atlikę stiprų atomo jėgomis rytinių pakraščiu bombardavimą, bandys išskelti karo veiksmams paruoštą sovietų brigadą, ar jie planuoja perimti kitais sumetimais ir bet kurią Pietų Amerikos valstybę, tai nesudaro esminio skirtumo. JAV negali toleruoti ginkluotų sovietų karo jėgų Vakarų kontinente. — pareiškė senatorius Frank Church.

Ne tik Senato užsienio komiteto nariai labai susirūpinę šiuo nelauktu sovietų valdžios žingsniu ir abejoja dabartinės sovietų valdžios skelbiamomis taikos idėjomis. Jeigu sovietų valdžia būtų turėjusi taikos tikslus, tai iš anksto būtų informavusi JAV vyriausybę, bet ji to nepadarė. Patys amerikiečiai išaiškino sovietų ginkluotų karių iškėlimą Kubos rytiniame pakraštyje, prašė paaiškinimo, bet iki šio momento tas paaiškinimas neatėjo. Valstybės departamentas pareikalavo, kad sovietų ambasadorius Anatolijus Dobryninas tuojau atsirasitų Washingtono.

Sekretorius Vance nesiruošia siūsti sovietų valdžiai ultimatumą, reikalaujamas tuojau atšaukti Havanos priemiestyje laikomą sovietų armijos brigadą, bet jeigu sovietų valdžia vilkins prašyto pasiaiškinimo, tai sekretorius gali pasiūlyti griežtesnį laišką. Savo laiku prez. John Kennedy pasiuntė sovietų valdžiai ultimatumą, kai patyrė, kad sovietų valdžia pradėjo kasti atominėms raketoms reikalingus lizdus ir pirmoji sovietų raketa perplaukė Gibraltarą ir traukė tiesiai į Ameriką, o Chruščiovas prižadėjo tuojau išvežti jau Kuboje esamas raketas.

Sekretorius C. Vance tokio žingsnio nesimė, nes išskelti paprasti sovietų kareiviai. Teisybė, juos lydi artilerija ir tankai, bet tai vis dėlto ne atominis ginklas, galintis Amerikai padaryti didelės žalos.

Prezidentas Carter yra pasiryžęs ginti visų priemonių sovietų kariams išpašyti iš Kubos. Tai bus pats svarbiausias santykių su Maskva klausimas. Sovietų valdžia nori pirkti javų ir įvairių mašinų Amerikoje, bet visa tai bus nukelta antron vieton. Pirmiausia teks išaiškinti sovietų karo jėgų iškėlimą Kuboje, o vėliau bus sprendžiami kiti klausimai. Tuo pačiu metu prezidentas rūpinasi sustiprinti JAV karo jėgas, padidinti budrumą ir atkreipti daugiau dėmesio į sovietų kėlimą į svetimų valstybių vidaus reikalus.

Komunistai apie save

Kinijos komunistų partijos oficialus laikraštis "Liaudies Dienraštis" antradienio laidoje paskelbė, jog pirmaisiais 1970 dekadės metais Kinų Vidurinėje Mongolijoje ultrakairiųjų kompartijos pareigūnai neteislingai išžudė tūkstančius žmonių ir kad nuo to laiko vyksta nepatraukiamas nusikaltusių pareigūnų valymas. Daugelis jų atsisako kooperuoti pastangose atitaisant nuoskaudas, kokias jie pridarė tais laikais.

Izraelio politikai norėtų sudaryti karo sutartį su Egiptu. Sadatas mano, kad tokia sutartis gali būti nereikalinga.

Prez. Sadatas įtikino Izraelio politikus, kad Palestinos ir taikos tikslas reikia spręsti be atidėliojimo.

ingtone ir galimai greičiau visą reikiamą išaiškinti. Tvirtinama, kad Dobryninas atostogauja, o sovietų ambasadoje nėra nė vieno kompetentingo pareigūno, kuris galėtų šią svarbią problemą aiškinti. Yra sovietų pareigūnų, kurie net nežino, kad sovietų kariuomenės brigada paruošta kovai ir iškelta šalia Havanos.

Sekretorius Vance nesiruošia siūsti sovietų valdžiai ultimatumą, reikalaujamas tuojau atšaukti Havanos priemiestyje laikomą sovietų armijos brigadą, bet jeigu sovietų valdžia vilkins prašyto pasiaiškinimo, tai sekretorius gali pasiūlyti griežtesnį laišką. Savo laiku prez. John Kennedy pasiuntė sovietų valdžiai ultimatumą, kai patyrė, kad sovietų valdžia pradėjo kasti atominėms raketoms reikalingus lizdus ir pirmoji sovietų raketa perplaukė Gibraltarą ir traukė tiesiai į Ameriką, o Chruščiovas prižadėjo tuojau išvežti jau Kuboje esamas raketas.

Sekretorius C. Vance tokio žingsnio nesimė, nes išskelti paprasti sovietų kareiviai. Teisybė, juos lydi artilerija ir tankai, bet tai vis dėlto ne atominis ginklas, galintis Amerikai padaryti didelės žalos.

Prezidentas Carter yra pasiryžęs ginti visų priemonių sovietų kariams išpašyti iš Kubos. Tai bus pats svarbiausias santykių su Maskva klausimas. Sovietų valdžia nori pirkti javų ir įvairių mašinų Amerikoje, bet visa tai bus nukelta antron vieton. Pirmiausia teks išaiškinti sovietų karo jėgų iškėlimą Kuboje, o vėliau bus sprendžiami kiti klausimai. Tuo pačiu metu prezidentas rūpinasi sustiprinti JAV karo jėgas, padidinti budrumą ir atkreipti daugiau dėmesio į sovietų kėlimą į svetimų valstybių vidaus reikalus.

CYRUS VANCE
Secretary of State

WINNIPEG, MANITOBA

Folklorama-79 — pradžia ir pabaiga

8 m. rugpjūčio 9-10 dienomis, Naujienų Nr. 184 ir 185, rašiau apie Folkloramą-79 Winnipege. Teisingiau pasakius, dar nerašiau, bet buvau išauktas rašyti apie lietuvių paviljoną dėl kai kurių netikslumų. Šiame rašinyje apie juos kai ką ir paminėsiu.

Kaip jau anksčiau spaudoje buvo minėta, Folklorama Winnipege prasidėjo 1970 metais. Jai pradžią davė Manitobos Tautybų Meno Taryba (The Folk Arts Council of Manitoba). Tai organizacijai pirmieji pagrindai buvo padėti dar 1964 m. Tos organizacijos formalus steigėjas yra Cecil Semchysyn, kuris čia įvedė Tautybų savaitę 1970 metais, ją pavadindamas Folklorama-70. Ir pagal tai, jį nenutrūkstamai kiekvienais metais iki šiol tebesitęsia.

Nuo jos įsteigimo pradžios apie ją plačiai rašė vietos angliškąją spaudą. Ji į ją dėjo įvairiausias reklamas, fotografijas ir straipsnius. Apie Folkloramą renginius buvo rašoma, kad ji, kaip gražus medis pasodintas 1970 metais, o jos šaknys jau pasiekė aukščiausią veiklos laipsnį, kurios gražiai veržiasi pirmyn ir auga laistant įvairių tautybų darbu, kurios vaisius jau šiandien visi matome ir jais gėrimės. Bet žinome, kad augantis medis reikalauja dažno lietaus arba dažno palaistymo. Jeigu to nebus, tas vešlus medis gali palengva pradėti nykti ir net visai nudžiūti. Ir taip mūsų Folkloramą metiniams renginiams besitęsiant, ėmė keistis jų vadovai ir bendra renginių aplinka.

1973 metais, vietoje šios organizacijos steigėjo C. Semchysyn, ateina naujas ir labai energingas The Folk Arts Council pirmininkas adv. Julius Kotles, kuris kartu buvo paskirtas ir patariamąsios, daugiaukl-

tūros tarybos (Canadian Consultative on Multiculturalism) pirmininku visoje Kanadoje. Naujas pirmininkas organizuodamas Folkloramą-73, iš anksto rūpestingai paruošė programą, kurią išsistintęjo įvairių tautybų organizacijų pirmininkams, kviesdamas dalyvauti rengiamose įvairių tautybų paropose. Ir taip gražiai besitvarkant, Folkloramų parengimai sėkmingai tęsėsi.

1974 m. KLB-nės Winnipeg Apyl. v-bos pirmininku išrenkamas Algis Eimantas (vietoje išėjusio K. Strigaičio — rašančio šias eilutes).

Nesuprantamais motyvais naujas valdybos pirmininkas 1974 metų lietuvių paviljono vardą, vietoje Vilniaus, pakeičia į "The Lithuanian Pavilion Kaunas". Winnipeg apylinkės B-nės nariai į tokį veiksmą atsiliepė neigiamai. Tuo metu buvęs valdybos sekretorius K. Strikaitis pirmininkui Algiiui Eimantui įteikia savo asmenišką — raštišką protestą, nes susirinkimui suaukti nebebuvo laiko, o, be to, pirmininkas nesutiko.

Protesto turinys buvo sekančias: "KLB-nės Winnipeg Apylinkės valdybos sekretorius K. Strikaitis. KLB-nės Winnipeg Apylinkės valdybos pirmininkui p. A. Eimantui. AŠ PROTESTUOJU. Š. m. rugpjūčio 4 d., tuojau po pamaldų, Tamstos kvietimu, lietuvių parapijos salėje buvo suauktas KLB-nės Winnipeg Apylinkės valdybos posėdis specialiai aptarti Folklorama-74 programos reikalų. Gaila, bet Tamsta valdybos vicepirmininko J. Grabio buvai pristatytas kaip "sergantis", tad jame nedalyvavai. Posėdžiui pasibaigus, J. Grabys išdalino Folklorama-74 pasus (pasports), kuriuose rašė, kad vietoje Lietuvos sostinės Vilniaus įrašyta

Winnipeg Lietuvių Tautinių šokių grupė, a. a. T. Lukui vadovaujant.

"Kaunas", t. y. buvusi laikinoji mūsų sostinė, kuomet lenkai smurtu Vilnių buvo nuo Lietuvos atplėšę.

Šiandien Tamsta, kaip KLB-nės Winnipeg Apylinkės valdybos pirmininkas, kada Winnipeg lietuviai Jums tas pareigas buvo patikėję, prisegai mus prie gėdos stulpo. Toks Tamstos pasielgimas aiškiai rodo absoliutų nesupratimą mūsų Tautos reikalų bei nežinojimą jos praeities istorijos.

Ypatingai skaudu, kad šiais metais, lyg specialiai, viešai pabrėžta, kad į Folkloramą-74 tautybės ateina su savo sostinėmis (capitals), kurios vardu kiekviena tautybė pavadina savo paviljonus. Kaip lietuvis gali ramiai žiūrėti, kada parinkta lietuvaite Miss Folklorama-74 mūsų paviljonui ištisas aštuonių dienų ant savo tautinių rūbų persijuosusi juosta su įrašu "Miss Kaunas" lankytojams vaizduos, kad mūsų Lietuvos sostinė yra Kaunas, o ne Vilnius.

Jeigu ir būtų surežisuota, kad ta garbė šiais metais atitektų lietuvaitei, bet vis vien nepateisintų, to smurto, — įžeidimo mūsų Tautos, kuris yra padarytas ne tik lietuviui, bet ypatingai mūsų Tėvynei Lietuvai, o propaganda šimtaprocentiniai pasitarnautų tik lenkam.

Teisingai jau vienas latvis išsireiškė: "Kaip iš Folklorama-74 pas matyti, Jūs savo sostinę pardavėte, bet mes latviai savo sostinės Rygos, kėl bus vienas latvis, neparduosime". Ar tai lietuviui nėra gėda? Ypatingai yra nepateisinama, kad tokių reikalavimų akivaizdoje Tamsta, kaip valdybos pirmininkas, nesaukė valdybos posėdžio specialiai apsvaistyti šio opaus reikalo mūsų Tautai, bet sprendė vienas pats. Tad visa to akivaizdoje, gi, lau Tamstai artimiausioje ateityje suaukti valdybos posėdžio pasiaikimui. Be to, netikiu, kad Tamstos tolimesnis pasielgimas valdyboje būtų pateisinamas. Tad ta proga norisi Tamstai priminti seną posakį: "Maužas savo atliko, mairas gali ir eiti" (pasitraukti — K. Str.).

O vis tiek aš šį reikalą siūlysiu perduoti KLB-nės Garbės Teismui.

Pasirašo K. Strikaitis — KLB-nės Apylinkės valdybos sekretorius. 1974-VIII-4 d. Winnipeg, Manitoba.

Toks mano protestas buvo įteiktas tuometiniam KLB-nės Winnipeg Apylinkės valdybos pirmininkui A. Eimantui, bet įvykiams įvairiai besiklostant, šis reikalas buvo pasilikęs užmarstyje, nors įvairi lietuviškoji spauda Winnipegui išplėkė "Šornus". Aš, tada vengdamas didesnio erzelio, tylėjau, tik sakiau: "Atleisk jiems, Viešpatie, nes nežino ką daro" ir palikau visus jų politinius kromelius išmėtyti ne dėl baimės, bet dėl s-vės. Nors gerokai praėjus laiko, apie tai reikėtų išsamesnio rašinio.

Po šitokių nesupratimų susikompromitavęs A. Eimantas apleidžia Winnipegą. 1975 metais į KLB-nės Winnipeg Apylinkės valdybą pirmininku išrenkamas J. Grabys, kuris 1975 metų lietuvių paviljoną pavadina "The Lithuanian Pavilion", išmesdamas žodį Kaunas, bet iš Winnipeg lietuvių susilaukia dar griežtesnio reagavimo, nes visi reikalavo, kad lietuvių paviljonas būtų pavadintas mūsų sostinės Vilniaus vardu.

1975 m. gegužės mėn., po Motinos dienos minėjimo, įvyksta B-nės narių protestas dėl išnešimo Vilniaus iš lietuvių paviljono pavadinimo. Valdybos pirmininkui J. Grabiui buvo įteiktas reikalavimas, kad laike dviejų savaitių privalo suaukti visuotinių narių susirinkimą ir rinkti naują valdybą.

Tuo metu, dar vykstant susirinkimui, J. Grabys pasitaręs su kai kuriais "politinių davatų" dignitoriais paskelbė visuotinių narių susirinkimą 1975 m. birželio 8 d., į kurį buvo pasikvieta ir KLB-nės Krašto Tarybos atstovai dr. S. Cepa, kuriam J. Grabio buvo pavesta atidaryti tą

VOLDEMARININKAI VOKIEČIŲ OKUPACIJOS METAIS

JUOZAS AMBRAZEVIČIUS

(Tęsinys)

Lietuviškas liudijimas tuo klausimu būtų ne kitoks, tad ir nereikalingas. Sustoti verta labiau prie klausimo, kaip šią taktiką sekėsi vartoti vokiečių saugumui Lietuvoje.

(2) Žydų naikinimas: ghetto ir lietuviai. — Henry A. Zeiger atsiliepė: "Mūsų nustebeimui, nebuvo lengva išsiskirti pastūmėti į platesnius žydų pogromus" (o.c.), o Friedmanas vėl citavo Stahleckerio žodžius: "Nėra taip lengva suorganizuoti iš vietos gyventojų tinkamą prieš žydus akciją".

Minėti autoriai abudu pastebėjo, kad žydų pogromai turėjo būti suorganizuoti ir įvykdyti pirmom karo dienom, pareinamu momentu, kol krašte eina suirutė. Abudu taip pat mini, kad pirmasis, kuris Lietuvoje pasidavė Stahleckerio sukurto mas, buvo žurnalistas Klimaitis su savo partizanų būriu. Friedmanas tvirtina jį turėjus 300 partizanų. Jiem ir priskiriama pogromų pradžia. "Pirmo pogromo metu, birželio 25-26 naktį lietuviai partizanai likvidavo per 1,500 žydų, padėję keletą sinagogų ar jas sunaikino kitais būdais ir sudegino žydų gyvenamame rajone apie 60 namų. Kitom naktim apie 2,300 žydų buvo likviduoti. Kitose Lietuvos dalyse akcija ėjo Kauno pavyzdžiu, tik mažesniu mastu ir užgriebe dar ir pasilikusius komunistus. Šios apsisvalymo akcijos vyko sklandžiai, nes kariuomenės vyresnybė, kuri buvo apie tai painformuota, parodė pritarimo šiai procedūrai" (H. A. Zeiger, ib.).

Kas čia žydų autoriaus kalbama apie karinės vyresnybės nusistatymą, lietuviškas liudijimas, galėtų tik konkrečiau patvirtinti (žr. St. Raštiko atsilankymą pas gen. von Rocques, kuriam buvo pareikštas lietuvių visuomenės ir vyriausybės nepasitenkinimas dėl žydų persekiojimo ir naikinimo. Kovose dėl Lietuvos II. 806 p.). Lietuviško liudijimo šiuo tarpu čia nėra po ranka, kuriuo galima būtų patikrinti autoriaus minimus faktus apie sudegintas sinagogas ir namus, o taip pat jo nurodomą bendrą pogromuose žuvusių žydų skaičių: Kaune viso 3,800 (iš

bendro žydų gyventojų skaičiaus 30,000 tarp 150,000 visų miesto gyventojų), mažesniuose provincijose miestuose 1,200 viso 5,000.

Tačiau lietuvių liudijimai gali konkrečiau patvirtinti, kok o dviveidisko žaidimo ėmėsi gen. Stahleckeris, Kaune steigindamas ghetto. Iš vienos pusės Henry A. Zeiger informuoja: "Kaune po pirmos operacijos žydų komitetas buvo iškvestas (pas gen. Stahleckerį, Aut.) ir painformuotas, kad vokiečių valdžia nemato jokio pagrindo kištis į kivičius tarp lietuvių ir žydų. Vienintelė tad normaliai padėčiai sudaryti išeitis — sudaryti žydų ghetto. Į žydų komiteto atsilankinėjimus buvo pareikšta, kad nėra kitos galimybės tolimesniems pogromams išvengti. Į tai žydai iš karto pareiškė esą pasiryžę viską padaryti, kad išskeldinų savo rasės brolius ir priemiestį Viliampolę" (ib.).

Iš antros pusės lietuviškas liudijimas rodo, kad, prieš iškviestas žydų atstovus, Stahleckeris jau buvo įsakęs Kauno komendantui iškraustyti žydus iš Kauno per 5-6 valandas. Patiriami iš to pat šaltinio, kad po Stahleckerio žydų atstovai atsilankė pas komendantą ir perdavė Stahleckerio pareiškimus. Taip išliko akstėn tuo pat apgaulingas Stahleckerio žaidimas, kurio tikslas buvo žydų akys atsakomybę suversti lietuviams. (Bus daugiau)

ENERGY WISE

Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity.

Don't be a Born Loser!

BALZEKAS MOTOR'S

4030 Archer Ave., Tel. VI 7-1515

Seniausias automobilių pardavėjas lietuvi

Volare Premier Coupe

Chrysler - Plymouth - Arrow mašinos ir Station Wagon's už \$3,570 ir daugiau. (Vartotos mašinos — urmo kainomis)

Geriausi mechanikai taisyd ir priežiūros departamentė

TAVO ŽODIS YRA TIESA

Jos 6:17
IR PAŽINSITE TIESĄ, O TIESA ISLAISVINS JUS
Jos 8:32

SV. RAŠTO
NAUJASIS TESTAMENTAS
IR PSALMAI

LEIDINYS LIETUVIŲ KALBA, TRISTAS
KIETAIS PLASTIKINIAIS VIRŠELIAIS
PRAKTIŠKO KISENIMO FORMATO.

KAINA \$3.

LITHUANIAN MINISTRIES, P.O. Box 321,
Oak Lawn, Ill. 60454

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bonds-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 6 years, 10 months, 14, 18, 22, 26, 30, 34, 38, 42, 46, 50, 54, 58, 62, 66, 70, 74, 78, 82, 86, 90, 94, 98, 100 years. Bonds are insured by the U.S. Government. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deducted until maturity.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60606
FATER KAZANAVICKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

KAIP ATsirado ANGLIS?

Geologai teigia, kad anglis susidarė žemės gilumoje (vietomis net 1000 metrų giliai). Bet anglies ne visur yra. Katastrofų metu, kai negyvoji augalijos medžiaga oro veikiamas pasikeičia ir atsiskiria nuo oro, vandens, molio arba smėlio, tada prasideda anglies procesas. Žemės spaudimas ir ilgas laikas yra faktoriai.

Naujosios organinės ir neorganinės medžiagos atsiradimas stumia žemės paviršiaus medžiagą gilyn. Dulkės taip pat vaidina svarbų vaidmenį kaip ir augalija. Pirmą kartą žemės paviršius keičiasi ir laikui bėgant labai pasikeičia. Tokiu būdu per tūkstančius metų senosios medžiagos paviršutinis vėdas būna palaidotas. Gamtos katastrofos, žemės drebėjimai, tam tikrose vietose pakeičia žemės paviršių. Archeologai atkasa iš žuvusių civilizacijų miestus, pvz., Pompėją, Herkulaneumą ir kt. Europos-Azijos vartuose Dardaneluose, Isariko kalvoje Schliemano ekspedicija atkasė senosios Graikijos meno lobius.

Pietinėje Belgijos dalyje yra turtingos anglies kasyklos labai didelėje žemės gilumoje (2,580 pėdų po žeme). Ten buvo rasta priešistorinių gyvūnų griaučių — dinosaurų ir kitokių, kokių dabar visiškai nėra.

Anglies sluoksniai nėra vieno dydžio ir sluoksnio aukštumo. Yra nuo 3 pėdų iki 7-8 pėdų aukščio. Anglis taip pat nėra vienodos rūšies — minkšta, kieta, vidutinio kietumo ir labai kieta, akmeninė. Tokios anglies yra Amerikoje ir kitur pasaulioje.

Anglis šildo namus, gamina elektrą, suka mašinas ir tar nauja visokiems žmogaus reikams. Anglis, tiesa, nešvari medžiaga, pilna suodžių dulkių. Kol alyvos buvo perteklius, namų šildymas anglimis buvo su laikytas. Dabar vėl tenka grįžti prie anglies. Anglies pramonė atgyja. Atomo energija dar nepilnai išvystyta ir abejotina saugi. Bet kas bus, kai žemės ištekliai išsibaigs?

M. Šileikis

Šaulių išeivijoje sidabrinė sukaktis

Jau sueina dvidešimt penki metai, kai Chicagoje įsisteigė pirmoji šaulių kuopa išeivijoje. Atsikuriant lietuvių valstybei, šauliai jai atidavė didelę auką, o taikos metu žymų kultūrinę įnašą. Praeities karas ir okupacijos šaulius pakrikdė visame pasaulyje. Daug jų žuvo baigiamame Sibire, okupantų kalėjimuose ir miško brolių eilėse. Bet karo eigoje nemažai jų atsikūrė ir laisvame pasaulyje.

Šauliai ir išeivijoje pradėjo burtis draugai. Jau sueina 25 metai, kai Chicagoje buvo įsteigta pirmoji šaulių kuopa. Dabar šauliai jau išaugo į didelę galingą organizaciją. Kur tik laisvame pasaulyje yra susibūrus didesnis skaičius lietuvių, ten jau veikia ir šaulių sąjungos padaliniai. Daugumoje šauliai reikiasi kultūrinėje veikloje ir remia dirbančius prieš kriminalinio barbariško okupantą.

RUGSĖJO 15-16 DIENOMIS šaulių Vytauto Didžiojo rinktinė Chicagoje rengia sidabrinę sukakties minėjimą.

Rugsėjo 15 d. 7 val. vak. šaulių namuose bus banketas su menine programa, kurią atliks solistas V. Liorentas, akompanuojant muzikui A. Jurgučui, ir rašytojas A. Baronas. Gros A. Ramonio vadovaujamas rinktinės orkestras.

Rugsėjo 16 d. 11 val. ryto į žuizitų šventovę (prie Jaunimo centro) bus pamaldos. Po pamaldų, pagerbiant žuvusius, prie paminklo bus padėtos vainikos. Po to visi dalyvaujantieji minėjime kviečiami į šaulių namus, kur atsilankę bus šaulių svečiai. Bus bendros vaišės — kavutė ir kartu su šauliais pabendraus.

Šia proga išleidžiamas ir puošnus leidinys. Visuomenė kviečiama minėjime dalyvauti.

P. Venclova

— Irano partizanai, užėmę Mahabada, žudo visus vyrus ir berniukus, į kalnus pasitraukusių kurdų partizanai nepasieks.

Jules Breton

Čkininkas

Pasaulio Liet. Katalikų Bendrijos posėdis

Posėdyje dalyvavo du vyskupai (V. Brizgys ir A. Deksnys) ir atstovai iš vieno antro skyriaus, kaip tai iš Kanados ir kitur. Iš viso buvo apie 40 dalyvių. Posėdį pradėjo ir jam pirmininkavo Pr. Povilaitis. Pakvietė sukalbėti maldą vyskupą V. Brizgį. Sekretoriauti pakviesta Ald. Šmulskienė. Iš pirmininko Pr. Povilaitio pranešimo paaiškėjo, kad Katalikų bendrija įsteigta 1970 metais Romoje, koplyčios šventinimo metu. 1975 m. — šventaisiais metais — irgi Romoje buvo suvažiavimas.

Kokie šios organizacijos siekiai ir tikslai? Apjungti visose pasaulio šalyse lietuvių katalikų junginius. Per juos skleisti, informuoti vietos episkopus apie kenčiančią tėvynę ir persekiojamus tautiečius, ugdyti vieningą katalikų užuojautą persekiojamiems, teikti moralinę paramą ir, jeigu galima, materialinę, palaikyti lietuviškas tradicijas pamaldose, ugdyti pašaukimus, kurių mums taip trūksta pasimetimo gadyne ir t.t.

Vietos skyriai padarė pranešimus. Prasitarė ir vienas antras posėdžio dalyvis. Svarbiausia dalis — rinkimas valdybos kitai kadencijai. Išrinkta šios sudėties valdyba: kun. V. Bagdonavičius, dr. J. Jerome, ponis Kežienė, K. Kleiva, dr. Sidrys, dr. Songalia, dr. Vygantas, dr. J. Meškauskas, Staškus, p-lė Kuprytė. Prisiminu: šaulių suvažiavimo metu beveik jokio respekto vadovaujantieji nerodė Kanados atstovams. Panašiai išėjo ir čia: jaunas atstovas Bireta iš Kanados stipriai išjūngęs į organizaciją, nebuvo išrinktas. Ir kas svarbiausia, jo pranešimas buvo nukeltas prie pabaigos.

• Jei kas dabar bandytų pastatyti iš akmenų Didžiąją Piramidę Egipte, tai užimtų penkis metus laiko ir kainuotų virš milijono dolerių. Naudojant statyboje cementą ir plieną, statyba užtruktų tik du metus ir kainuotų virš 40 milijonų dolerių.

VILKAS IR AVYS

Vilkas, šunų sukančiotas, gulėjo ant žemės. Negalėdamas grobio susirasti, jis pamatė ėriuką ir paprašė jį atnešti vandens iš tekančios upės.

— Jeigu tik man duosi gerti, esti pats susirasiu.

— Jeigu tik duosiu tau gerti, — atsakė ėriukas, — tu mane, sau pasitiekęs, surysi.

Pasakėčia apie piktadarį, kuris klasta spendžia pinkles. (Iš Ezopo pasakėčių)

ZIBURYS

Žibury, prisitraukęs alyvos ir aiškiai šviesdamas, gyrėsi, kad jis šviečias ryškiau už saulę. Bet vos tik papūtė vėjas, tuojau pat jis užgeso. Žmogus antrą

kartą jį įžiebė ir tarė:

— Šviesk, žibury, ir tylėk: žvaigždžių šviesa niekada negesta.

Nereikia apakti, besididžiuojant savo šlove ir spindesiu, nes

viskas, kas tik gaunama, yra svetimas turtas. (Iš Ezopo pasakėčių)

— Nustatyta, kad Uranas turi devynis žiedus.

Helps Shrink Swelling Of Hemorrhoidal Tissues

caused by inflammation. Doctors have found a medication that in many cases gives prompt, temporary relief for hours from pain and burning itch in hemorrhoidal tissues, then helps shrink swelling of these tissues caused by inflammation. The name: Preparation H. No prescription is needed. Preparation H. Ointment and suppositories. Use only as directed.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety. Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain reliever recognized safe. Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

TRYS NAUDINGOS KNYGOS

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI ŠIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KYNGAS:

- 1 — Leonardo Šimučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 2 — Prel. J. B. Končiaus ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 3 — Henriko T. Tamašausko LIETUVIŠKASIS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00 Su žemėlapiu, daug paveikslų.

ČEKĮ PRASOME PASIŪSTI, PRIDEDANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų naktys aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba. Straipsniai 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kondus, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos antrą kartą patikslinti ir išplėsti. Vidutinio formato, 147 ml., kainuoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Kondus, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai D.K. Vytauto brožai, pildantys to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 111 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanoms įvairioms progoms. Jas ir citas knygas galima įsigyti atšaukiant Naujienas arba atsiuntus čekį su pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIESE GALIMA GAUTI NEPAPRASTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RAŠYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 250 psl. Iliustruota 1908 metų įvykių, Jablonkio ir Tutoračio jaunų dienų ir sudirpinimų. \$3.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietasis viršelis, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.99 Minkštasis viršelis tik \$2.99

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTĖ KULTūra — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdingai. Dabar tik \$2.99

Kaina taip pat atsiunskite pašto, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodymų kaina pridėdant 50c. perlaikymo išlaidas.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI

Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00

2. V. Biržiškos SENOVES LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis.

Minkšti viršeliai \$10.00

3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.

Minkšti viršeliai \$15.00

4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl.

Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St. Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977 Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose:	
metams \$33.00	
pusių metų \$18.00	
tris mėnesius \$10.00	
viename mėnesiui \$ 3.00	
Kitoje JAV vietose:	
metams \$36.00	
pusių metų \$19.00	
tris mėnesius \$11.00	
viename mėnesiui \$ 3.50	
Užsieniuose:	
metams \$34.00	
pusių metų \$18.00	
viename mėnesiui \$ 4.00	
Nauijienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujiųjų Ben- druomenė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. 421-6106.	
Pilnais raikia gauti pakeitimus	
Orderiu kartu su atsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo
9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kasparo kelias į bananų respublikas

Romas Kasparas, senų tiltų griovikas ir naujų kelių ieškotojas, parašė įžanginį paskutiniam Pasaulio Lietuvių. Kasparo įžanginis vadinasi "Ne visi keliai veda į Washingtoną".

Lietuviškame tremtinių gyvenime Romas Kasparas yra ne naujas. Kam teko arčiau sėdėti Amerikos lietuvių tremtinių pastangas padėti gimtiniam kraštui išsilaisvinti, tam Rimo Kasparo vardas yra žinomas. Ypatingai jis gana gerai pažįstamas katalikams. Jis pasižymėjo lietuvių vedamo darbo trukdymu, nepamatuotų faktais straipsnių paruošimu, nelogiškų klausimų iškelimu ir pakankamu įžulimu, kitus stumiant į šalį, atsisototi katalikiško jaunimo priešakin. Atrodo, kad ne tik vyresniems, bet ir šalvojančiam bei dirbti pasirošančiam jaunimui teks su juo susidurti ir ne tik naujų kelių ieškojime, bet svarbiausia "senojo pasaulio ardyto" darbe.

Pirmame šio rašinio paragrafe parašėme, kad Kasparas yra naujų kelių ieškotojas. Jis nori skaitytojų tarpe nudauginti įspūdį, kad jis iš tikrųjų yra ieškotojas. Bet tikrovė yra kitokia. Kasparas tuo tarpu nemato nei vieno tako, kuris vestų jaunimą naujais keliais. Jis tebečia kelių senų pasirinktą kelią padėti lietuviams išsilaisvinti iš rusų primestos lietuvių tautai vergijos. Savo užsimojimo seniams nepavyko įvykdyti, užtat jų darbą tęsia jaunas Romas Kasparas. Kasparas ilpo į tų užsipyrušių senų batus. Jis tapo Stasio Barzduko įsteigto Pasaulio Lietuvių redaktorium. Barzdukiui nepavyko pasiekti tikslo ir išardyti Amerikos lietuvių vesto visuomeninio darbo. Jo vietą užėmė jaunas Kasparas. Jis redaguoja Pasaulio Lietuvių, Bendruomenės oficialų biuletėnį ir tęsia iki šio meto Barzduko užsiimtą darbą.

Vietoje "naujų kelių", Kasparas savo rašinio pavadinime kalba ne apie naujas "bananų respublikas" bet "ne visi keliai veda į Washingtoną". Jeigu Barzdukiui, Ambrazevičiui ir Damušui būtų pavykę JAV lietuvius įtikinti, kad Washingtonu negalima pasitikėti, tai nereikėtų kalti į galvą, kad "ne visi keliai veda į Washingtoną".

Barzdukiui lietuvių tikėjimo nepavyko išgriauti, tai dabar tam darbui tęsti įkinkytas jaunas Kasparas. Iki šio meto "naujų kelių ieškotojui" nieko naujo dar nepavyko rasti. Jis rašo, kad "turtingieji Amerikos dėdės su nepriklausoma Lietuva šokių tokių santykius palaikė, bet su kitais gyvenusiais lietuviu jokių santykių neieškojo. Pakaltinės senos emigracijos "turtingus dėdes", jis naiviai tvirtina:

"Šiuo atveju pokarinė emigracija nesiskyrė nuo senosios. Kodėl taip būtų, sunku pasakyti. Greičiausiai tai tik susirūpinimas savo kiemo gyvenamosios vietos įtaka." Gi ne paslaptis, kad protestantiškoji Šiaurės Amerika į katalikiškąją savo kontinento galą žiūri gana iš aukšto, su tam tikra panieka. Net viešojo JAV spaudoje dažnai užtinkame Pietų Amerikos, ypač Centrinės, respublikas vadinamas "bananų" respublikomis ir t.t. Ar tos "bananiškos" pažiūros buvo apsedę ir lietuvių išeivio pasamone, negalima spręsti, bet kai kurie faktai tai lyg ir patvirtintų".

(PL, 1979 metų liepos mėn. 2 puslapis).

Kasparas nusprendęs, kad naujieji tremtiniai nieku nesiskyrė nuo "turtingų dėdžių", bet jam, "naujų tremtinių" jaunimas, nepatenkintas keliais į Washingtoną, pasirinko kitą kelią. Prieš 7 metus jie susidomėjo ir "bananiškos" respublikomis. Jie pasiuntė savo atstovus, kurie pirmą eilę, išardė pačių lietuvių sukurtas organizacijas ir išardė Argentinos lietuvių junginius. Taip buvo praelytę, o šiais metais nepatenkintieji Washingtonu jaunuoliai Simą Kudirką nuvežė į "bananišką" respubliką, nes jam buvo duodamos valandos televizijoje, tiktais jis nežinojo, ką toms respublikoms pasakyti. Nei Kasparui, nei kitiems, važinėjusiems į "bananišką" respubliką neatėjo mintis į galvą, kad daugelis lietuvių ilgus metus gyvenusių "bananiškose respublikose", persikėlė į Ameriką, čia gražiai įsikūrė ir įsitraukė į Amerikos lietuvių gyvenimą. Pietų Amerikoje gyvenimas buvo labai sunkus, o pragyvenimas labai brangus. Diktatoriai nugalėjo kraštą, nesimė reikalingų reformų ir priešinosi tiems žmonėms, kurie tas reformas siūlė praveisti. Nepriklausomoje Lietuvoje kunigas pravedė žemės reformą, bet Argentinoje lietuviški kunigai sudarinėjo komitetus Peroną remti, o kiti glaudžiai bendradarbiavo su komunistais. Jeigu Peronas žemės reformos norėjusių teisininkų būtų nesukišęs į kalėjimus, tai krašto būtų buvę padėti pagrindai, nestūmusieji gyventojų bėgti į kitus kraštus.

Kasparas būtų daug geriau padaręs, jeigu jis būtų pastudijavęs, kodėl lietuvių ir "bananų" respublikų stengiasi visokiais būdais pasiekti Ameriką ir pasinaudoti tais reformų vaisiais, kuriais naudojasi JAV, Šveidija, Didž. Britanija, V. Vokietija ir kiti kraštai. Italijoje buvo jėgų žemės reformai praveisti.

Keliauninkai į "bananų" respublikas vien tais naujais takais nesitenkina. Jie jaunimą traukia nuo Washingtono kitais sumetimais. Jie jaunimą nori pasukti į Vilnių, į Kapsuko kursus, į Rumšiškų muziejų, kad pasiūžėtų, kaip senoji Lietuva atrodė, bet naujosios Lietuvos bijo parodyti.

Ar nebūtų naudingiau, jei pats Kasparas ir kiti jo sebrai mokytųsi iš Washingtono, o tikrai atidžiau studijuotų "bananų" respublikas ir Kapsuko kursus.

M. K. ČIURLIONIS

PAVASARIO SONATA

Lietuvos Socialdemokratų organizacija Didžiojoje Britanijoje

METINIS SUVAŽIAVIMAS

Š.m. rugsėjo 22 d., šeštadienį, 15 val. Manchesterio Lietuvių klubo būstinėje, 121 Middleton Road, Orumpsall, Manchester M8, kviečiamas Lietuvos Socialdemokratų Organizacijos D. Britanijoje metinių narių suvažiavimas sekancia dienotvarkė:

- 1) Prezidiumo rinkimas,
- 2) Valdybos ir Rev. komisijos pranešimai,
- 3) Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai, ir
- 4) Klausimai ir sumanymai.

Visi nariai kviečiami dalyvauti. Valdyba

IŠ PASKUTINIO SUVAŽIAVIMO PROTOKOLO

Mūsų organizacijos paskutinis suvažiavimas įvyko 1977 m. spalio 1 d. Mossende, Skotijoje. Pirmininkavo K. Tamošiūnas, sekretoriavo J. Bludžius, dalyvavo 13 narių. Tuo laiku organizacijoje buvo 25 nariai.

Suvažiavimas išklaušė pirmą, išdėtininko ir sekretoriaus pranešimus. Revizijos komisija rado atskaitomybę pilnoje tvarkoje. Kasoje buvo £47.44.

Naujų valdybų buvo išrinkti:

Pirmininku — K. Tamošiūnas, Vicepirm. — A. Pupelis, Sekretorium — J. Vilčinskis, II sekr. — S. Laurušėnas, Izdininku — V. Motūza, ir Ryšininku Skotijoje — A. Jovaras.

Revizijos komisijon: P. Dziulikas ir L. Puras.

Buvo pareikštas pageidavimas, kad mūsų informacinis biuletėnis būtų leidžiamas bent du kartu per metus.

* SVARBESNIEJI ĮVYKIAI PER PASTARUOSIU DU METU

• 1978 m. lapkričio 3-5 dienomis Vancouveryje, Kanaidoje, įvyko Socialistų Internacionale XIV kongresas. Mūsų partijos delegatu buvo pirm. J. Skirubskas. Apie žmogaus teisių pažeidimus Baltijos respublikose kongrese kalbėjo Estijos S.D. partijos pirm. J. Mikhelsonas. Sekantis kongresas bus 1980 metais Madride.

• 1979 m. gegužės 19-20 dienomis Stockholme įvyko Vid. ir Rytų Europos Socialistų Unijos konferencija, kuri išrinko naują Vyk. komitetą ir apsvaistė einamuosius reikalus. Vyk. komitetas išrinkti: B. Kalnins, pirm.; S. Wąsik, A. Boelcsfoeldi, S. Tabakoff ir V. Bernard, sekr.

• Per pastaruosius du metus mirė mūsų draugai: Juozas Ivanuskas (1977.VII.27), Adomas Jasikas (1978.I.15) ir Augustas Jovaras (1978.X.16).

• 1979 m. gegužės 15 d. nuostojė eges Amerikos lietuvių socialdemokratų savitrašis "Kėleivis", skaitytas visame pasaulyje. Jis lankė skaitytojus per 74 metus ir buvo visų mėgiamas, nes ligi pat paskutinio numerio kovojo dėl laisvos ir demokratinės Lietuvos.

• 1979 m. rugpjūčio 24 dieną

Baltijos respublikų piliečių grupė, susidedanti iš 48 asmenų, pasakė Vakarų korespondentams Maskvoje, kad Lietuva, Latvija ir Estija reikalauja apsisprendimo teisės. Nacių-Sovietų nepuolimo pakto 40 metų sukakties proga, jie įteikė Sov. Sąjungos, Rytų Vokietijos ir Vokietijos vyriausybėms pareiškimus, kuriuose sakoma, kad Stalino-Hitlerio santarvės metu Baltijos respublikos buvo neteisėtai įjungtos į Sov. Sąjungą. Tuo pat laiku ta grupė kreipėsi į JTO gen. sekretorių Kurtą Waldheimą, prašydama Baltijos respublikų laisvės klausimą įrašyti į Generalinės Asamblėjos artimiausio posėdžio dienotvarkę. S. D. Org. Valdyba

Kėsinosi pagrobti R. Kennedy sūnų

NEW YORK. — Miesto dalyje Harlem važiuojant David Kennedy, 24 metų amžiaus, buvusio senatoriaus Robert Kennedy sūnui, du vyrai sustabdė jo automobilį ir iškrėtė atėmė fastus \$30, o patį Kennedy įsivedė į viešbutį, kur trečias vyras dar kartą iškrėtė. Po to visi trys kartu iš viešbučio išėjo. Policija netrukus vieną iš jų Sam Askins areštavo, bet Kennedy negalėjo pasakyti, ar jis yra vienas iš jų. Bet kadangi Askins jau anksčiau buvo ieškomas, tai jis paliktas kalėjime.

— Washingtono bijoma, kad rusai, paleidę į Ameriką geroką kiekį atomo bombų, išgriovę pramonės ir transporto centrus, galėtų pasiūsti į New Yorką Kuboje laikomas sovietų brigadas.

Baudžiaivos laikai Lietuvoje iki 1863 metų sukilimo

(IS ANDRIAUS RYLISKIO IR JO SENELIO ANUPRO ATSIMINIMŲ)

DVARO UZVAIZDA

(Taša)

— Auga iš Dievo malonės, nors ir valso bėralinę duoną, — sako motina, balana šviesdama puskepalį bėralinės duonos, ant stalo atidengus staldengtę. — Tai čia tik ketvirtoji dalis pelų, o kiti deda tik ketvirtdalį grūdų. Turiu net tris molinius puodus. Viename verdu kopūstus, burokus ir batvinius, kitame kokias grupas, o trečiame verdu daržoves ir bulves prieš skerdimą kiaulėms.

— Juk jums dvaras yra davęs žemės? — Pusę valako, — sako tėvas, — tik ji priemėlis ir labai mažai turi pievų.

— Galėtumėt prie ežero žąsų ir ančių augintis pardavimui, — burbtelėjo kažkaip tingiai užvaizdas.

— Paukščiams žiemą reikia grūdų, — sako motina, o čia dvare pramogos ir medžioklės mus baudžiauninkus apgrobia. Mat, dvaras ima svečiams maistinti mūsų užaugintus paukščius ir moka už juos savo poniška nuožiūra tik grašius.

Buvusios dvaro medžioklės sutraukdavo iš plačios apylinkės bajorus su šunų gaujomis. Medžiotojai netilpdavo dvaro ruiminguose pastatuose ir dėl jų buvo pastatyti medžiotojų namai. Tie dykaduoniai savaitėmis turėdavo pramogą, o mes baudžiauninkai jų maitinimui turėdome atiduoti dvarui savo paukščius, avis... pusvelčiui. Jie mūsų laukus skaidydavo savo nuosavybe, tai ištrypdavo pasėlius. Vyrai ir paauglius išvardavo varovais, ir paskui pastebėję juos krūmuose sušaudydavo arba visam amžiui palikdavo luošus.

Medžiotojų siautėjimo metu paukščius ir gyvulius dienomis laikydavome tvartuose. Mat, medžiotojai tyčia avis suvydavo į krūmus, o žąsis į nendrynus ir paskui iššaudydavo. Raitiems bajoraičiams būdavo didžiausias malonumas, o mums ašaros. Iššaudydavo ir veislinius. Šiltame ore turėdavome patys valgyti, nes negyvų niekas nepirkdavo.

Motinai pasakojant, užvaizdas atsistojo prieš balaną, rankas sudėjęs už nugaros, visą laiką šypsojosi.

— Jūs gyvendami tarp ošiančių miškų ir ežero savotiškai galvojate.

— Tiesa, žmogus gimęs ir išaugęs miškų ir ežero prieglobstyje, — sako tėvas, — amžinai medžiams ir vandens vilnims ošiant irgi yra savotiškas. Lai jis išoriai apskuręs ir tamsus. Tai kas,

kad jį jėga pavertė į baudžiauninką, o viešpataujantieji į chlopy luomą, bet jame glūdi protas, mintijimas ir jausmai. Laisvų miškų ir laukų aplinka jį išauklėjo. Tik savistovumo dvasia i neduodama išsiliepsnoti. Ji dabar tik rusena kiekvieno krūtineje lyg žarijos po pelenų sluoksniu, bet pirmas viesulas gali lengvai nupūsti dulkes, kaip tai buvo per 1792 ir 1831 m. sukilimus. Viso pasaulio nutebimui, baudžiauninkas, vakarykštis ponų vergas, pajutęs laisvą valią, tapo pilnaverčiu žmogumi.

— Nors jūsų baudžiauninkų veidai atviri ir atrodote nuosirdūs, linziedės jūsų akys atviros ir protingos, bet jose kažkur slyti žybčioja žvėries atsargumas ir klaidžioja jose žvėriškų švieselių gudrumas, — sako užvaizdas.

— Mūsų gyvenamais laikais, — sako motina, mes suaugę žmonės pastitikime tik savo sumanumui, rankomis ir kojoms. Vaikai pamėgdžioja suaugusius. Jie mokina visko asmeniškai patirtimi. Bet mūsų atrodantis jums gudrumas yra būtina atsarga, be kurios sunku praskio kėliui žmogui gyventi ir būti savitu.

Užvaizda negalėdamas tėvų suvaryti į "ožio radą", pagaliau rodydamas botkočiu į mane paklausė:

- Kiek jam metų?
- Trylika, — atsakė tėvas.
- Jau kitais metais galės dvare paukščius

ar kiaules ganyti. Vienkiemį žmonės ramūs ir sąžiningesni nei kaimų. Bet tu, — sako motinai, išaugusi kaime ir dvare gali pagadinti savo vaiką.

Užvaizdas, imdamas kepturę nuo stalo ir eidamas prie durų, tarė:

— Jūs per daug aimanuoiate ir prieš dvarą burnuojate.

— Ką gi darysi paaimanuoju, paaimanuo jame ir darome ką liepia dvaras, — sako motina.

Motinos aimanos buvo be piktumo ir pagiežos. Mat, jos buvo sieloje išgyventos ir širdyje išnešiotos.

SAULELYDYJE

Apie vidurvasarį prieš piet į Saldutiškio pardargų dirbtuvę įėjo dvaro liokajūs ir man tarė: "Anuprai, šiandien dvaro svečio profesoriaus Aleksandro vardidienis (liepos 17 d.) ir ta proga dvaran atvažiuo daug svečių. Profesorius pasiūlė svečiams pavakary pasivažinėti Aisete. Jau nesnieji sutiko ir susidarė net aštuonių asmenų grupė. Jonas Jaloveckis liepė nuvežti prie Aiseto didžiąją valtį iš savo tvenkinio. Tave ir Petrą paskyrė irklininkais.

— Ar senesnių prityrusių irklininkų paskirti negalėjo? — pastebi stalius Kazys.

(Bus daugiau)

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Main Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2619 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. 8-12 val. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antradienį, 1-4 popiet.
ketvirtadienį, 8-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-9880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sėdima praktika, spec. MOTERŲ ligoms.
Ofisas 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 9-5 val. vak. šeštadienį,
sėdima 2-4 val. popiet. ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės. Mod. ban-
dazai. Speciali pagalba klijoms.
(Arch Support) ir t. t.
val.: 9-4 ir 6-8, šeštadienį 9-1
2806 West 63rd St., Chicago, IL. 60629
Telef.: PR 8-5084

FLORIDA**DR. C. K. BOBELIS**

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

DR. A. MILIUS

Motėrių ligos, chirurgija.
5037 Central Ave.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-1004

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimui - Pilių apdraudė
ŽEMĖ KAINA
R. ŠERKŪNAS
Tel. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOFA,
1490 Eil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
-3:30 val. popiet. Šeštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.

Valdėja Aida Dauska

Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAIDZIONYTĖ
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.
Visos laidos iš WOFA stoties,
banga 1490 AM.

St. Petersburg, Fla. 8:30 val. p.p.

15 WTIS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 778-5374

James McNeil Whistler

Moteris

J. VENCLOVA

**LIETUVOS POLITIKA,
IŠDAVOS IR SUGESTIJOS**

J. Venclova yra paruošęs, parašęs ir išleidęs visą eilę Lietuvos ir lietuvių tautos praeitį liečiančių knygų. Jis naudojo lietuvių ir užsieniečių studijomis bei dokumentais. "Lietuvos politika" yra paskutinioji jo studija. Šią ir kitas J. Venclovos knygas galima gauti, jeigu jos dar neišparduotos, "Naujienose". N. Red.

(Tęsimys)

Be to, reikia atsižvelgti į mūsų tautos ypatingas sąlygas: dr. S. Simoliūnas (Susidomėjime lietuvių kultūros politika, 1977): "Lietuvių išeivijos kultūrinė politika turi domėtis tik savo kultūros išlaikymu, kadangi jėgos yra ribotos... Paryžių išeiviančių lenkų žurnalas "Kultura" spausdina tik plačiai su Lenkija susijusius straipsnius". Prel. prof. A. Dambrauskas-Jakšas (31-53) paaikškina: "Lietuviška istoriška apysaka, kad ir su mažesniu talentu, bet lietuvių dviosio parašyta, bus šimtą kartų lietuviams naudingesnė..."

Tačiau gyvenimo praktikoj su nedidelėmis išimtimis lietuvių spaudoje reiškiasi kitaip. Jei kuris mūsų laikraštis iškelia mūsų, kai kurių asmenų nesąžiningumą, tai visais mūsų tautos paraizais. Būna ir taip, kada mūsų tautos priešams įtaigojant, juodinami visai neteisingai mūsų nuosirdus lietuviškos veiklos darbuotojai. Ir taip įvairios piktžolės bujoja mūsų gyvenime. O dėl to ir mūsų lietuviškas veikimas darosi nesekmingas. Arba kaip jau buvo minėta, kad ypatingos lietuvių tautos sąlygos reikalauja rūpintis tik savo kultūros bei lietuviybės išlaiky-

mu. Bet ir čia lietuvių spaudoj daugumojo pastebime ką kitą - blaškytiną po svetimų kultūrų horizontus etc., net ligi nutautėjimo. Kiti taip svetimų kultūrų užhipnotizuoti, kad nenori pastebėti savosios. Dar kiti nepaklūsia, pvz., "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius K. Braudūnas, didybės manijos apimtas, niekma tuos, kurie ką nors geresnio surado mūsų tautos praėjityje, o po to suniekintam net neleidžia pasiaiškinti.

**SAVOSIOS ISTORIJOS
REIKSMĖ**

Reikalinga gerai pažinti savąją istoriją. Išjūsimis vokiečių filosofas A. Schopenhauer (Die Welt als Wille und Vorstellung, II, 509) konstatavo: "Tauta, kuri nežino savosios istorijos, negali rikiuoti savo ateities... Tauta tik per savosios istorijos pažinimą darosi pilnai sąmoninga". Senovės romėnų rašytojas ir politikas Cicero istoriją vadino gyvenimo mokytoja - Historia magistra vitae. Ir senovės lietuvių vaidilos, eidami iš kaimo į kaimą, savo pasakojimais apie lietuvių tautos didžiulius įvykius išamono lietuvių mylėti savo kraštą ir laikyti savo tautos gražių papročių. Vienok reikia gerai pažinti visus tautos įvykius nuo seniausių laikų, nes,

anot prof. K. Jaspers (The Origin and Goal of History, 1953, 231), tautos istorija yra visuma visų sukurtų tautos vertybių amžių bėgy. Ir lietuvių tautai sudaro ne tik dabar gyvenantieji lietuviai, bet ir tie, kurie gyveno nuo seniausių laikų ir kurie gyvens ateityje. Tokiu būdu mūsų būgininkai žaloja lietuvių tautą, skriausdami jos praeitį, juo labiau, nes pagal žinomą istoriką A. Kotzebue Lietuvos istorija yra verta Homero lyros ir Tacito plunksnos.

Tad svetiminiai, siekdami nutautinti lietuvių, niekino ir niekina lietuvių tautos praeitį. A. Brueckner (archiv fuer slav. Philologie, 35 t., 613) nurodinėjo: "Lietuviai yra skurdii, maža tauta, be kultūros, literatūros, taipgi be savo istorijos". Propagandistas M. Dobrowolski (Polnische Gelehrte und ihr Beitrag zur Weltwissenschaft, Warszawa) įtikinėjo, kad lietuvių tauta nėra pagimdžiusi nė vieno pasaulinio masto mokslo ir meno atstovo, kas neatitinka tiesai, nes lietuvių tauta yra daug da-
vusi pasauliui (plačiai išdėstyta J. Venclovos "Lietuvių tautos pašaukimas", 1975). Tik, gaila, kar jie tarpe pačių lietuvių randa pritarėjų: V. Bartusevičius (Aidai, 1972, 7 nr.) analogiškai tvirtino: "Dar lietuvių tauta pasauliui nėra davusi tokių vertybių, kad jai pranykus, jos vardas būtų bet kur minimas, išskyrus gal kelių mokslininkų veikaluose". V. Karosas (Svečias, 1975, 1 nr.) rašė: "Ne veltui vienu balsu katalikų apologetikai nepripažįsta S. Daukan-
tui istoriko vardo..."

**SVETIMOS ŽALIN-
GOS ĮTAKOS**

Esame kalbėję, kad svetimos žalingos įtakos pradžioje senąją Lietuvos valstybę ir pačią lietuvių tautą buvo privedę prie pradžios, kaip ir nustatė dr. V. Sruogienė (131-144): "Lietuva ligi sąjungos su Lenkija sparčiai augusi ir buvusi viena stipriausių valstybių Europoje. Lenkijos bajorų sąvalė ir vidaus netvarka apkėrė ir Lietuvą. Juo sparčiau plėsi lenkų įtaka, juo sparčiau žengė Lietuva pradžios keliu". Prof. dr. J. Stukas (140-40) papildė: "Forcing influences began increasingly to wash away the national individuality which was its foundation (in Lithuania)".

Svetimos žalingos įtakos pakenkė lietuvių būdai: kan. prof. J. Tumas (Vaižganto raštai, I, 120): "Visa, kas dabar lietuvių sieloje glūdi, apsinešę svetimos įtakomis". Vydūnas (Gabi-ja, 1954, 482): "Is garbingo žmoniškumo pasidarė nusilenkimas ir nusizeminimas, kuris reiškiasi visokiais pamegdžiojimais (svetimųjų) pas lietuvių", prof. K. Pakštas (103-74): "Lietuviai nėra pratę iš viso svetimos įtakoms atsispirti tiksliais ir organizuotais metodais", prof. V. Sruogienė (130-89): "Pripa-
ratė ir save žiūrėti, kaip į menka-
verčius... Mes, lietuviai, kurių praeitis tokia didinga ir garbin-

ga". Tad Vydūnas (186-117) lietuvių mokė: "Ne mūsų uždavinys kitas tautas pamėgdžioti, bet savaip augti ir auklėtis". O Lietuvos Laisvės Kovotojų Taur-
o apygardos statute (2 str.) nu-
rodoma: "Kovoti su žalinga lie-
tuvių tautai dvasia ir veikla".

SVETIMAM KELYJ

Lietuvių tautos priešai, niekindami visa, kas lietuviška, nepaprastai daug žalos padarė. Ir dėl to lietuvių pagaliau atsirado svetimam kelyje. Šiuo klausimu prof. dr. P. Penkauskas (106-3) taip dėstė: "Šiandien didesnioji Lietuvos visuomenės dalis yra svetima mūsų tautos dvasiai... stelbė (lenkai) lietuvių tautos dvasią: teikė ir gyrė, kas buvo lenkiška, o šalino ir peikė, kas buvo tikrai lietuviška. Darbas ejo iš lengvo. Mokyklose ir gimnazijose, kunigų seminarijose, klebonijose, dvaruose lietuviui nebuvo vietos, lietuvių vardo ir kalbos ten buvo bijoma ir veng-
giama, tik lenkiška pavarde ir lenku pasivadinęs lietuvis tega-
lėjo mokslus eiti ir žmogumi likti... Lietuva atitenka rusams. Iš kitos pusės vien tik rusų kalba, praeitis ir jos didvyriai nuolat visokiais būdais lietuviams buvo kalmi".
(Bus daugiau)

— Nušovus lordą Mountbat-
ten, šiaurėje pradėjo žudyti ka-
talikų vadus.

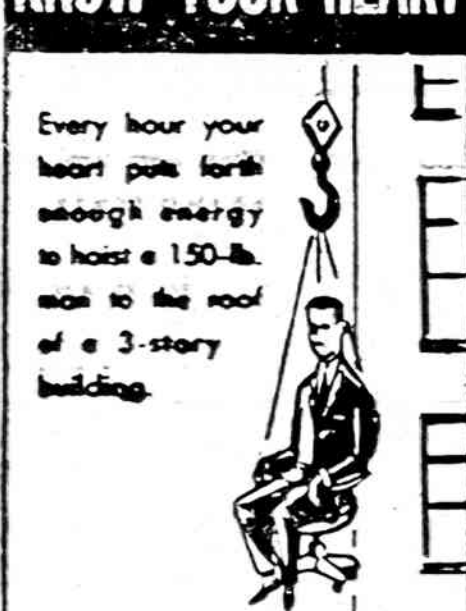
— Apskačiuojama, kad ura-
gas David jau užmušė tūkstan-
tį žmonių.

— Neatrodė, kad uraganas
David pajėgęs įsiskuti į Ameri-
kos žemyną. Jis skuba į jūrą.

— Vokiečiai tvirtina, kad Ku-
ba bus panaudota įsiveržimui į
Ameriką, kaip Rytų Berlynas
patarnaus Europai užimti.

**SUSIRINKIMU
PRANEŠIMAI**

Amerikos Lietuvių Piliečių Pasa-
pos klubo posėdystinis narių susi-
rinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo
9 d., 1 val. popiet. Anelės Kojak sa-
leje, 4500 So. Talman Avenue. Nariai
prašomi atsilankyti. Bus ir vaizės.
Rose Didžiagalvis, rašt.

KNOW YOUR HEART

Every hour your heart puts forth enough energy to hoist a 150-lb. man to the roof of a 3-story building.

HELP YOUR HEART FUND
HELP YOUR HEART

**SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI**

"Pasirenk pasitikti savo Dievą". — Amoso 4:12.

Tikrasis būdas pasirengti pasitikti Dievą ir klausyti jo nutarimo apie amžinąjį žmogaus likimą nėra, kaip paprastai manoma, pradėjimas pasirodyti gerai ir šventais tik tada, kai žmogus pasensta arba sušeraga ir pamato besiantiną mirtį arba kokią kitą nelaimę. Prisirengimas pasitikti Dievą turi prasidėti nuo tos valandos, kai mes nusigręžėme nuo nuodėmės ir pasidareme tikinčiai. Nes tuokart mes esame prašomi prista-
tyti savo kūnus Dievui kaip gyvas ir šventas ir jam patinkamas aukas. Po to mes gauname jo dvasios ir pasidarome jo mokytiniais ir per visą li-
kusį gyvenimą esame prirengiami dalyvauti su savo Atpirkėju jo garbin-
goje karalystėje.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS**GAIDAS -- DAIMID**

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3577

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACRAWICZ)

2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. Yards 7-1911

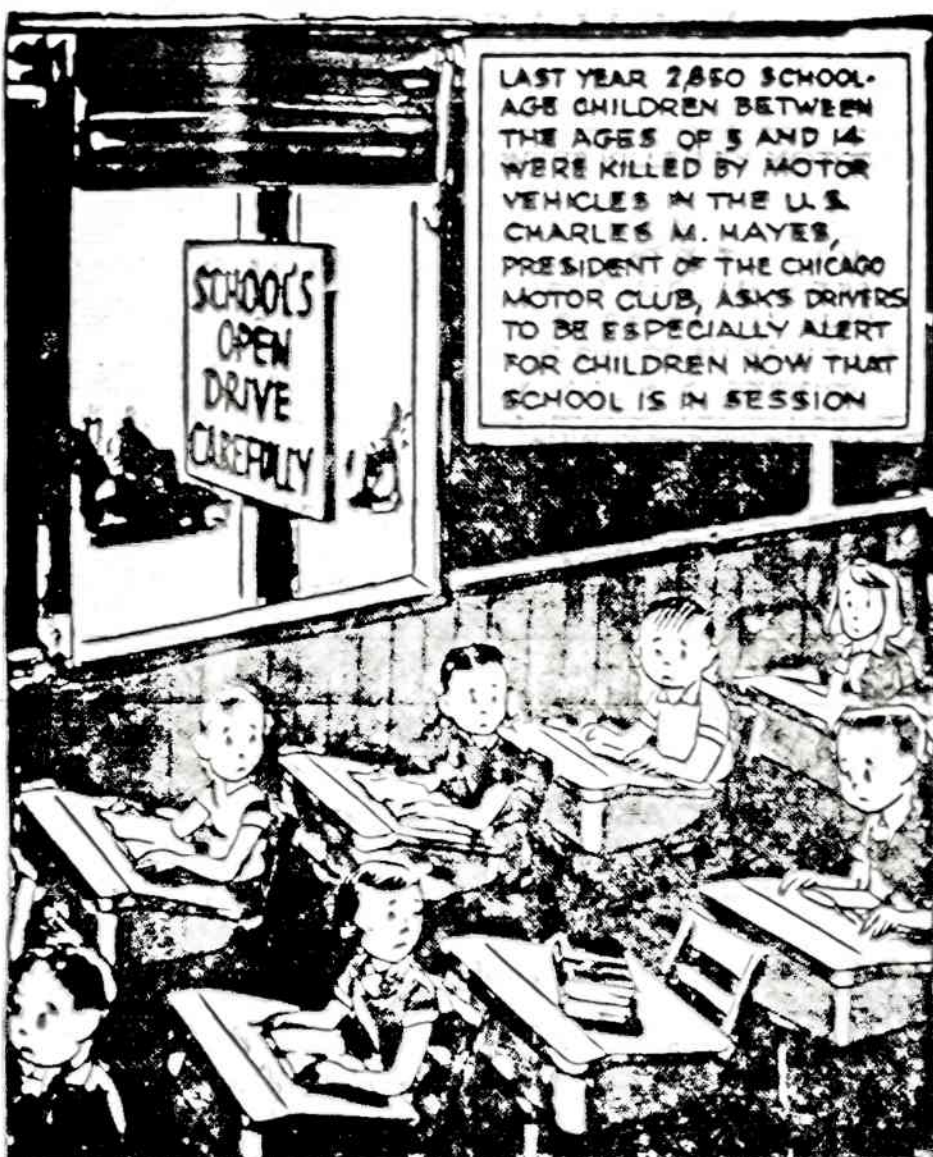
Nuo 1914 metų
Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400
8929 SO. HARLEM AVE.,
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

5 1/2%
Passbook Savings.

7 1/2%
4 Years Savings Certificate (Minimum \$500)

PRELATAS TULABA SKAITYS PASKAITA CICEROJE

Šį sekmadienį, rugsėjo 9 d., Cicero parapijos salėje iš Romos atvykęs prel. Ladas Tulaba skaitys viešą paskaitą tokia tema:

DABARTINĖ KATALIKŲ BAŽNYČIOS IR VALSTYBĖS PADĖTIS.

Paskaita prasidės 6 valandą vakaro sekmadienį, rugs. 9 d., Cicero parapijos salėje, esančioje 1500 So. 49th Court, Cicero.

Paskaitą ruošia Cicero Lietuvių Krikščionių Demokratų skyrius.

Visi kviečiami pasiklausyti įtakingo lietuvių dvasiško.

TRUMPAI

— Juozas Grigaitis iš Hot Springs, Ark., po ilgesnės pertraukos vėl tapo Naujienų prenumeratoriumi. Malonu skaitytojų eilėse vėl pamatyti ir Praną Zulpą iš Brighton Parko.

— Ponia A. Buivydiene iš Marquette Parko išreiškė pasitikėjimą Naujienoms pratęsdama prenumeratą 2 metams ir ta proga paremdama jų leidimą \$14 auka. Dėkui. Taip pat dėkui jos apylinkės tautiečiui, užsakiuiam Naujienas vieneriems metams ir atsiuntusiam \$7 auka, bet pavardės prašiusiam neskelbti.

— Kun. A. Sabaliauskas iš Cedar Lake dabar yra šv. Pranciškaus parapijoje, East Chicago, Ind. Dail. Janina Marks grįžo Čikagon iš vasaros atostogų Michiano apylinkėse, New Buffalo, Mich. Ponia K. Matuck, vasarą praleidusi Knox apylinkėse, grįžo į East Chicago, Ind.

— Ciprijonas Barkauskas iš Čikagos pietvakarių be raginimo pratęsė prenumeratą, o savo gerus linkėjimus atlydėjo \$7 auka. Dėkui. Taip pat dėkui jos apylinkės tautiečiui, atsiuntusiam \$10 Naujienų prenumeratą iki metų pabaigos, bet pavardės prašiusiam neskelbti. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti, visi lietuviai kviečiami naudotis platinio vajeus lengvatomis ir užsisakyti.

— Tautos šventės minėjimą ruošia Lietuvių Bendruomenės

ciškaus parapijoje, East Chicago, Ind. Dail. Janina Marks grįžo Čikagon iš vasaros atostogų Michiano apylinkėse, New Buffalo, Mich. Ponia K. Matuck, vasarą praleidusi Knox apylinkėse, grįžo į East Chicago, Ind.

Ngametis patyrimas — sąžiningas darbas Jei ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvų Įstaigą:

American Travel Service Bureau
9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643
Telef. 312 238-9787

• Nemokamas patarnavimas užsakant lėktuvų, traukinių, laivų kelionių (cruišes), viešbučių ir automobilių nuomavimą rezervacijoms; Parduodame kelionių draudimus; Organizuojame keliones į Lietuvą ir kitus kraštus; Sudarome išskirtinai giminį aplankymui Amerikoje ir teikiame informaciją visais kelionių reikalais.

• Taupykite skirdami Chartered lėktuvais, tik reikia rezervuoti vietas iš anksto — prieš 45-60 dienų.

PLATINIMO VAJAUS ANTROJI FAZĖ

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

Naujiems skaitytojams, užsiskantiems Naujienas iki šių metų pabaigos, duodama nuolaida. Kviečiame pasinaudoti proga.

**NUO RUGSEJO PRADŽIOS IKI ŠIŲ METŲ
PABAIGOS NAUJIEMS SKAITYTOJAMS
SIŪSIME NAUJENAS UŽ 10 DOLERIŲ.**

Nuoširdžiai kviečiame visas ir visus į platinimo vajeus tulką!

Prenumeratos pratęsimas, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

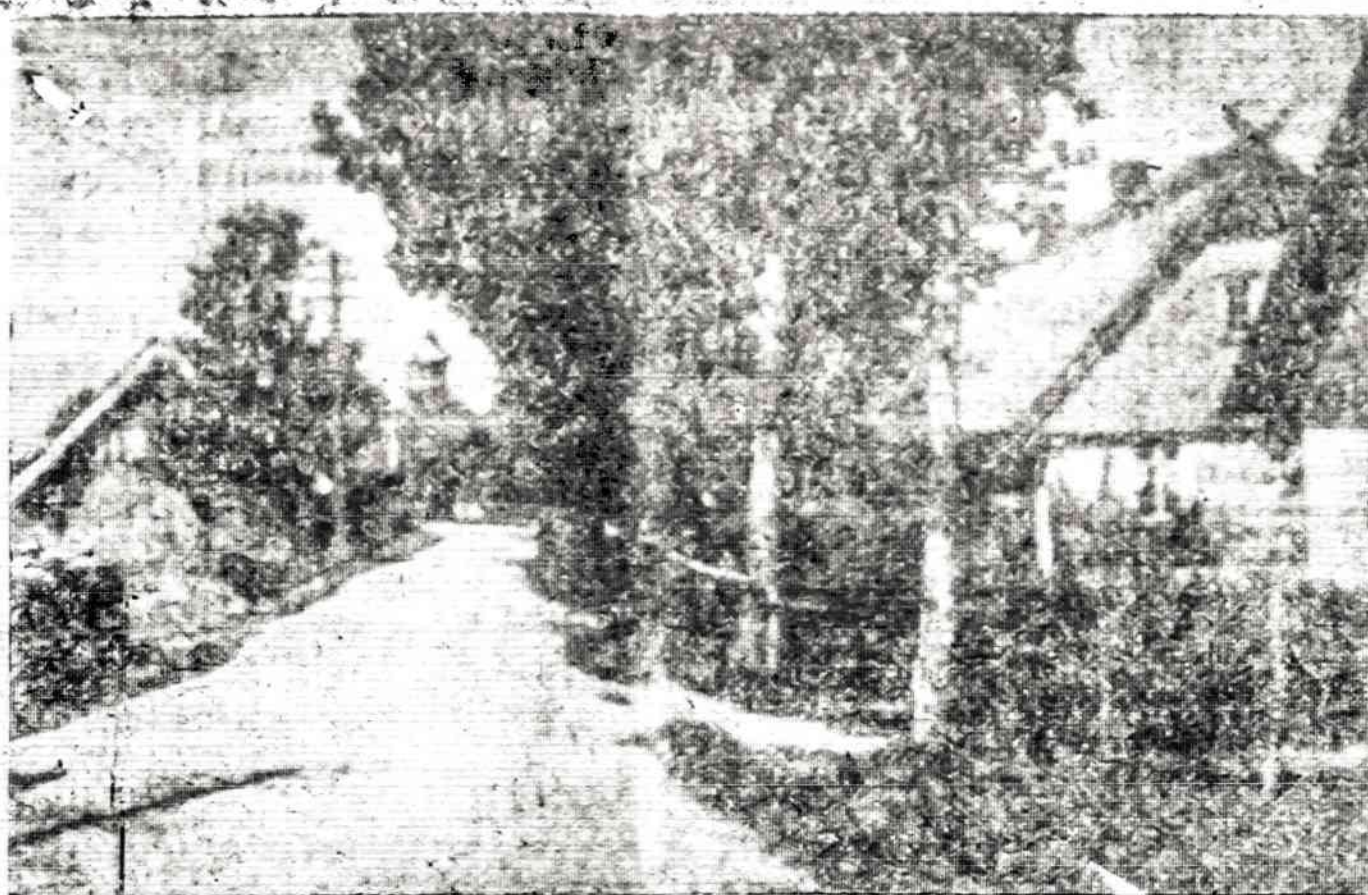
• Iš anksto be raginimo pratęsimu savo prenumeratą, taupydama laiką ir mažindama susirašinėjimo išlaidas. Priede dol.
Pavardė ir vardas
Adresas

• Užsaku Naujienas kaip dovaną savo, kuris yra naujas skaitytojas. Priede dol.
Pavardė ir vardas
Adresas

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė

• Platinimo vajeus proga, palaikydama lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamas dol.
Pavardė ir vardas
Adresas

• Platinimo vajeus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų.
Pavardė ir vardas
Adresas

St. Petersburgo apylinkė š. m. rugsėjo 7 d., penktadienį, 6 val. 30 min. vakaro, lietuvių klubo salėje. Programoje: vėliavų pagerbimas, malda, dr. J. Petriko paskaita, meninė dalis ir kavutė. Sekmadienį, rugsėjo 9 d., 1 val. popiet pamaldos. Šauliai dalyvauja su vėliavomis.

— Vilniaus Universiteto surkaktuvinis medalis. Filisterių skautų Los Angeles skyrius, minėdamas Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį, išleidžia skulptoriaus Vytauto Kašubos sukurta aukštos meninės vertės medali: bronzinį, sidabrinį, pagausuotą ir auksinį. Medalis bus graži ir prasminga asmeniškai ar kolektyvi dovaną suaugusiems ir jauniems. Jis tiks ir kaip dovaną kitataučiams draugams, žymūnams ir minint įvairias asmenines ir visuomenines sukaktis.

— Julija Adienė, Kęstutis Grigaitis ir Bronius Klorė redaguoja St. Petersburgu išeinantį Lietuvių Žinių biuletinį.

— Korp! Neo-Lithuania suvažiavime Tabor Farmoje išrinkta nauja centro valdyba. J. Kriaučiūnaitė, E. Modestas, P. Gučas, J. Bertulis ir A. Regis. Visi naujosios valdybos nariai gyvena Čikagoje.

• Pranešama, kad š. m. rugsėjo 9 d., sekmadienį, 3 val. popiet kviečiamas šakių klubo narių susirinkimas Vyčių salėje. Atskiri kvietimai nebus siunčiami. Nariai prašomi dalyvauti.

Klubo Valdyba

— (R) LB-nės Marquette Parko apylinkė šįmet Tautos šventės minėjimą rengia sekmadienį,

nį, rugsėjo 9 d. 10 val. ryto prie bažnyčios bus pakeltos vėliavos ir 10 val. 30 min. su vėliavomis dalyvaujame iškilmingose Mišiose. Visi nariai ir lietuviška visuomenė prašomi dalyvauti vėliavų pakėlimo iškilmėse ir vėliau šv. Mišiose. Moterys prašomos dalyvauti pasipuošusios tautiniais rūbais. 1 val. 30 min. popiet visi nariai dalyvauja Šiluvos atleidų eisenoje. Renkames Maria High School kieme iš 68-tos gatvės.

Valdyba (Pr.)

— Hot Springs, Ark., ALTOS skyrius rengia rudeninį išvažiavimą į gamtą — pikniką, kuris įvyks rugsėjo mėn. 15 d. 12 val. James R. Stephens Memorial Parke prie Ouachita ežero, netoli užtvankos. Bus laimėjimų stalas, kur kiekvienas galės išbandyti savo laimę, taip pat bus puiki duetinė muzika, kurią išgirsime pirmąkart Hot Springs. Tad nepraleiskit puikios progos. Valdyba kviečia visus čia gyvenančius lietuvius bei svečius atvykti ir maloniai praleisti popietę. Vieta yra po stogu, tai nei karštos saulės, nei lietaus nerūkės bijoti.

— (R) LB Marquette Parko Apylinkė šįmet Tautos šventės minėjimą rengia sekmadienį, rugsėjo 9 dieną, 10 val. ryto prie bažnyčios bus pakeltos vėliavos ir 10 val. 30 min. su vėliavomis dalyvaujame iškilmingose mišiose. Visi nariai ir lietuviška visuomenė prašomi dalyvauti vėliavų pakėlimo iškilmėse ir vėliau mišiose. Moterys dalyvauja pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Valdyba

— Penktadienį, rugsėjo 7 d.,

7 val. vak., Marquette Fieldhouse salėje, 67-tos ir Kedzie sankryžoje, įvyks Lietuvių Spaudos klubo susirinkimas. Bus įdomi paskaita gyvu reikalu.

Klubo Valdyba

• SPECIALI 20% NUOLAIDA PRISTACIUS ŠI SKELBIMĄ. Auksiniai ir sidabriniai retezėliai, žiedai, gintariniai karoliai, auskarai ir kiti papuošalai PERKAME sidabrinės ir auksinės monetos bei pašto ženklų kolekcijas. Mokame aukštas kainas. PATRIA, 4207 So. Sacramento - prie Archer.

Tel. 247-5081 (Pr.)

Uraganas David jau silpnėja

Užmuše šimtus žmonių, padarė daug žalos

Pirmą kartą vyrišku vardu pavadinta tropikinė audra David (Dovydas), prasidėjusi Karibų jūroje, savo ardomąją jėgą silpnėja, bet lietuvi dar pamarkėjusi šiuo metu Virginijos ir abiejų Karolinų pakraščiais potvynius kelia, o Karibų salų gyventojai tebeskačiuoja Dovydo pridarytus nuostorių ir audros užmuštusios žmones, kurių skaičius, atrodo, sieks apie tūkstantį. Floridos ir Georgijos pakraščiais audros pabrastytą išrautų medžių ir sudraskytų namų skeveldrų.

David skaitomas vienu iš kenksmingiausių uraganų, slautusių šioje šalyje per visą šimtą metų. Šiuo metu David audros centras buvo arti Greensboro, šiaurės Karolinoje. Pripažinti jai audros ženklai tęsiasi visu Atlanto pakraščiu nuo Savannah iki Merrimac upės, Massachusetts.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu Jums gali dau padėti teisininko Prano Šulo paruošta, — teisėjo Alphons Wells peržiūrėta, "Sūduvos" išleista knyga su legaliskomis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00, Pašto išlaidoms pridėti 90c.

juozo šmotello ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaityama įdomi 250 puslapių knyga su traukia autoriaus troboje. Čikagos ir apylinkės lietuviai skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiimti. Kitu gyvenantieji prašomi užsisakyti paštą.

Knygos kaina — 5 doleriai. Autoriaus adresas: 7114 S. Campbell Ave., Chicago, IL. 60629.

Arthritis Sufferers!
Now, Get relief
for painful inflammation
and protection for your stomach!
For minor arthritis pain, Arthritis Pain Formula has 50% more medicine than ordinary headache tablets. Plus two antacids for double stomach protection. Try Arthritis Pain Formula, the arthritis specialist, from the makers of Anacin.

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui | Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE | REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIMS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS.
DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

8 KAMBARIŲ mūrinis bungalovs, įrengtas skėpas, 3 tualetai, didelis garažas, arti Marijos mokyklos ir Šv. Kryžiaus ligoninės. Tuoj galima užimti.
2 PO 4 MŪRINIS Brighton Parke. Palikimas. \$47,000.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878,

839-1784 arba 839-5568.

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Įvairi apdrauda — INSURANCE

BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam nuomininkus

4243 W. 63rd St., Chicago

Tel. 767-0600.

BUSS. OPP. — IN TOWN

Biznis Proga — Miesto

MARQUETTE PARKE parduodamas namas ir taverna. Dėl informacijos skambinti tel. 776-4956.

BRIGHTON PARK — taverna with small restaurant (serving lunch only), also 4 room apartment in rear. Excellent location. Call for appointment after 3 P.M. 284-5911.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

OPENINGS FOR

LABORER AND

BUTCHER TRAINEES

Good starting salary.

Application 9 A.M. to 11 A.M.

Must be U.S. Citizens or have

Work Permit or Green Card.

Chicago Food Processors, Inc.

6636 S. Wentworth Ave.

Chicago, Ill. 60621

SHEET METAL

Setup experience helpful.

Lead man. Setup & operate.

456-7300

Ask for Bill

TOOL & DIE MAKER

Experienced die maker to maintain dies in metal stamping plant. Good salary and insurance benefits.

Call Ken Girard

C.J.B. — 3161 N. Elston

267-2794

DIE SETTER

Experienced. Progressive dies & automatic feeds. Benefits.

267-2794

C.J.B. INDUSTRIES

3161 No. Elston

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGOS PADAVEJOS. BARTENDERIS IR VIREJAS. Graži aplinka, geros darbo sąlygos, patogi transportacija, arti Marquette Parko.

Tel. 925-1678

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS su visais baldais 4 kambarių butas su apmokėtomis sąskaitomis — gazo, elektros ir vandens. Suaugusiems be gyvuliuku ir be vaiku, Marquette Parke.

Skambinti 471-2239.

— Norvegija, Švedija ir Didžioji Britanija turi pakankamai gazono.

ELECTROS IRENGIMAI, PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiečiuose greit, garantuoti ir sąžiningai.
KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$98 pusmėšui automobilio Liability apdraudimas pensininkams
Kreipitis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th Street

Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDAS, 4059 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolski, Agent

3208 1/2 W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60642, - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 376-1882 arba 376-5996

NAMŲ REMONTAS

Langai — Dury — Porčiai — Cemento laiptai — Šaligatviai ir kita.

Kalbame lietuviškai

Tel. 476-5635

J. VENKAUSKAS

REMODELING

Atlieka įvairius namų taisymo darbus.

Tel. 582-7606

LIETUVIS

DAŽYTOJAS

4612 S. Paulina St.

(Town of Lake)

Darbo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas.

Skambinti YA 7-9107

STASYS ŠAKINIS

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d.

Ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162 arba 776-5163

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629